

10. Madách Imre

Szerző dezs

A Tragédia műfaji és szerkezeti jellemzői hogyan hatnak a mű eszmei mondanivalójára?

Madách:

egykönyves szerzőnek mondják, de: ott a Mózes is polgárosult nemes, nyitott, művelt, erkölcsös jellem

Tragédia

keletkezés:

1859 elején kezdi

írni; megfontolt, lassú

segítség:

Szontágh Pál jogász barátja

1860 elejére

elkészül, de csak '62-ben tudja kiadni

műfaj:

emberiségköltemény

nem tragédia; a

cím jelképes, külsődleges, csak a

tartalomra vonatkozik; az

értékvesztés végig jelen van

romantikus mű: kevert műfaj; az

epikától van a legtávolabb

(lírikusság,

dráma-forma)

-drámai

költemény

-lírai

dráma (nem is igazán színpadra

való; lehet, hogy ez tudatos, hiszen

hiányzik a drámaiság, a tragikum;

metitativ, gondolati az egész)

Arany szerint

Faust-utánezet, aztán meggondolta

magát: tele van színvonalas,

általános gondolatokkal

szerkezet:

hagyományos

kettéosztás: biblikus keretszínek

és történelmi színek, de:

falanszter, űr, havas vidék?

összetartó

erők: lineáris időbeliség, jellegzetes korszakok,

megkomponáltság; Ádám

mindig csalódik, majd újra bizakodik; folyamatos

értékcsökkenés; a szereplők

emlékeznek; keretesség, tetőpont

tetőpont: Párizs:

Madáchnak tetszik az eszmevilág; nagyon

jelképes;

drámaírói erények:

átkötés, kevés
díszlet, sok szöveg, dinamikus dialógusok

figurák:

nem

hús-vér szereplők, Madách

énján osztoznak

van jellemük,

megismerhetők (kor, embereszmény és

valódi történelmi

figurák függvényében)

-Ádám:

ösztönlény,

érzelemfüggő, bízó, naiv;

vállalkozó

-Lucifer:

intellektuális, cinikus; Istennel van konfliktusa;

értelmező

a mű

közepére közel kerülnek

egymáshoz

-Úr: "mesteremberes

önelégültség" (Arany);

ellentmond a

dogmáknak, nem pozitív

-Éva:

negatív: Madách csalódása a

teljes női nemben; nem intellektuális,

nem tanul, nem emlékszik;

tükre Ádám

tetteinek; NEM dramaturgiai kellék

nem

mélyülnek, változnak (kivéve

talán Ádámot); az eszmeiség

a fontos

egyéb jellemzők:

összetett,

tömör, jelképgazdag nyelvezet;

nehéz érteni a drámai

közegben a

sok fogalmat

dramaturgia: ügyes,

változatos, fantáziadús

színműírói

utasítások;

következetesek a képi ötletek